

Tieteellisten kirjastojen yhteistilaston tiedonkeruumalli 2022

Tässä ohjeessa mainittujen tietojen keruussa noudatetaan pääosin [KITT-käyttäjän käsikirja 2020](#) ohjeita, ellei erikseen muuta mainita.

KITT-käyttäjän käsikirjaan olevat viitaukset ja tiedonkeruun periaatteet ovat merkitty tilastoitavien tietojen yhteyteen. Mahdolliset poikkeukset KITT-käsikirjan ohjeisiin on mainittu.

Tilastovuosi on kalenterivuosi.

A. Kirjastot

Kirjastotyyppit ja yksiköt

- **Hallinnolliset yksiköt** (HALLINNOLLISET YKSIKÖT, s. 48)

Tilastoiva yksikkö voi olla myös muu kirjastopalveluita tuottava yksikkö.

Esimerkki: Yleensä vastaus tähän kohtaan on 1.

- **Toimipisteet** (TOIMIPISTEET, s. 48)

Esimerkki: Jos kirjaston kokoelmia on kolmessa eri osoitteessa, on toimipisteitä kolme. Jos samassa osoitteessa on varsinaisen kirjaston lisäksi järjestetty kokoelma esimerkiksi jollain ainelaitoksella tai tutkimusyksikössä lasketaan nämä erillisiksi toimipisteiksi.

HUOM! Kehysorganisaation tietoja ei enää kerätä.

B. Kirjaston kokoelmat

Tilastoinnissa paikalliskäyttöiset ja verkon kautta käytettävät elektroniset aineistot lasketaan yhteen. Pääosin kokoelmia tilastoidaan nimeketasolla joitakin aineistotyyppikohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Tämä eroaa aikaisempaan tilastointitapaan.

Kirjat

- **Painetut kirjat** nimekkeet kokonaismäärä (PAINETUT KIRJAT, NIMEKETTÄ, s. 66)
- **Painetut kirjat** niteiden kokonaismäärä/säilytysyksikköä (PAINETUT KIRJAT, s. 57)
- **Elektroniset kirjat** nimekkeiden kokonaismäärä (ELEKTRONISET KIRJAT, NIMEKKEET, s. 66)

Kirjaston tietokantaan luetteloitu Open Access-aineisto lasketaan tähän lukuun mukaan.

- **Äänikirjat, puheäänitteet** nimekkeiden kokonaismäärä (ÄÄNIKIRJAT, PUHEÄÄNITTEET, s. 58)
- **Mikromuotoiset kirjat** nimekkeiden kokonaismäärä (MIKROMUOTOISET KIRJAT, s. 58)
- **Kirjat yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä
- **Käsikirjoitukset** nimekkeiden kokonaismäärä (KÄSIKIRJOITUKSET, s. 58)

Kausijulkaisut

- **Painetut kausijulkaisut** nimekkeiden kokonaismäärä (PAINETUT NIMEKETTÄ, s. 66)
- **Elektroniset kausijulkaisut** nimekkeiden kokonaismäärä (ELEKTRONISET KAUSIJULKAISUT NIMEKKEET, s. 67)

Kirjaston tietokantaan luetteloitu Open Access-aineisto lasketaan tähän lukuun mukaan.

- **Mikromuotoiset kausijulkaisut** nimekkeiden kokonaismäärä (MIKROMUOTOISET KAUSIJULKAISUT, NIMEKKEET (2013 -), s. 67)
- **Kausijulkaisut yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä

Kartat

- **Painetut kartat** nimekkeiden kokonaismäärä (KARTAT, s. 60.)
- **Elektroniset kartat** nimekkeiden kokonaismäärä (KARTAT, s. 60.)
- **Karttanimekkeet yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä

Musiikkiaineistot

- **Painetut musiikkiaineistot** nimekkeiden kokonaismäärä (MUSIIKKIAINEISTOT, s. 60)
- **Fyysillä tallenteilla olevat musiikkiaineistot** nimekkeiden kokonaismäärä (MUSIIKKIAINEISTOT, s. 60)
- **Elektroniset musiikkiaineistot** nimekkeiden kokonaismäärä (verkossa) (MUSIIKKIAINEISTOT, s. 60)
- **Musiikkiaineistot yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä

Audiovisuaaliset aineistot

- **Fyysiset av-aineistot** nimekkeiden kokonaismäärä (FYYSISET AV-AINEISTOT, s. 61)
- **Elektroniset av-aineistot** nimekkeiden kokonaismäärä (FYYSISET AV-AINEISTOT, s. 61)

- **Audiovisuaaliset aineistot yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä

Lasketaan kirjaston tietokantaan luetteloidun audiovisuaalisten aineistojen nimekkeiden kokonaismäärä. Musiikkiaineisto (audio - musiikki) tilastoidaan Musiikkiaineistot kohtaan ilmiasunsa mukaisesti. Äänikirjat (audio -äänikirjat) tilastoidaan Kirjat kohtaan ilmiasunsa mukaisesti.

Patenttijulkaisut

- **Painetut patentit** nimekkeiden kokonaismäärä (PATENTTIJULKAISUT, s. 61)
- **Elektroniset patentit** nimekkeiden kokonaismäärä (PATENTTIJULKAISUT, s. 61)
- **Patenttijulkaisut yhteensä** nimekkeiden kokonaismäärä (PATENTTIJULKAISUT, s. 61)

Arkistoaineisto

- **Fyysiset arkistot**, hyllymetriä (ARKISTOAINEISTO, s. 62)
- **Elektroniset arkistot**, koko gigatavuina (Gt) (ARKISTOAINEISTO, s. 62)

Julkaisuarkistoihin tallennetut aineistot

- **Tallennettujen dokumenttien määrä**

Lasketaan julkaisuarkistoihin tallennettujen dokumenttien määrä, jos kirjasto osallistuu aineiston käsittelyyn ja/tai julkaisuarkiston ylläpitoon (SFS-ISO 2789, A.3.6).

Muut aineistot

- **Fyysiset aineistot** (FYYSISET AINEISTOT, s. 63)
- **Tietokannat** (TIETOKANNAT, s. 63)
- **Muut digitaaliset aineistot** (verkkoaineisto) (MUUT AINEISTOT, s. 62–63)

Metadatan tuotanto

- **Luettelotietueiden määrä** (LUETTELOTIETUEIDEN MÄÄRÄ, s. 69)

Kirjaston kokoelmatietokannan tietueiden määrää tilastovuoden lopussa.

- **Lisätyt tietueet yhteensä** (LISÄTYT TIETUEET YHTEENSÄ, s. 69)

Kirjaston kokoelmatietokantaan tilastointivuoden aikana lisättyjen bibliografisten tietueiden määrä.

- **Luettelointi muihin tietokantoihin tietueiden määrä** (LUETTELOINTI MUIHIN TIETOKANTOIHIN, s. 69)

Lasketaan muiden kuin omaan kokoelmatietokantaan luetteloitujen tietueiden määrä.

C. Kirjaston käyttö ja käyttäjät

Käyttäjät

- **Uudet asiakkaat yhteensä** (UUDET ASIAKKAAT, s. 82)
- **Aktiiviset lainaajat yhteensä** (AKTIIVISET LAINAAJAT, s. 82)
- **Rekisteröidyt lainaajat yhteensä** (REKISTERÖIDYT LAINAAJAT, s. 82)

Lainaus

- **Lainat, fyysisen aineiston lainat**

Tilastoidaan kaikki fyysisen aineiston lainat ml. lukusalilainat yhteensä.

- **Uusinnat, fyysisen aineiston uusinnat**

Tilastoidaan kaikki fyysisen aineiston uusinnat yhteensä. Uusinnat sisältävät itsepalvelu-uusinnat, uusinnat palvelutiskiltä ja automaattiusinnat.

Kaukolainaus

- **Annetut kaukolainat** (ANNETUT KAUKOLAINAT, s. 85)
- **Saadun kaukolainat** (SAADUT KAUKOLAINAT, s. 86)

Elektroniset palvelut

- **Kokoava tiedonhakupalvelu, tiedonhakujen määrä** (KOKOELMATIETOKANTA (NÄYTTÖLUETTELO), s. 90–91)
- **Kokoava tiedonhakupalvelu, yhteydenottokerrat** (KOKOELMATIETOKANTA (NÄYTTÖLUETTELO), s. 90–91)

Tässä tilastoidaan kirjaston hakupalvelun kuten Finna, Primo VE tai vastaavana palvelun käyttö.

- **Elektroniset kirjat, katsotut dokumentit** (ELEKTRONISTEN KIRJOJEN TIETOKANNAT, s. 92)

Tähän tilastoidaan myös Ellibs-lainat poiketen aikaisemmasta ohjeesta. FinElib- ja muut aineistot erittelyä ei tehdä.

- **Elektroniset kausijulkaisut, katsotut dokumentit** (ELEKTRONISET KAUSIJULKAISUT, s. 92)

FinElib- ja muut aineistot erittelyä ei tehdä.

Kirjastokäynnit

- **kirjastokäyntien määrä tilastointivuonna** (KÄYNTIEN MÄÄRÄ VUODESSA, s. 94)

Kirjaston antama koulutus

- **Koulutustilaisuuksien kokonaismäärä** (KIRJASTONKÄYTÖN KOULUTUS / OPETUS, s. 96)

Tähän lasketaan ennalta valmisteltu asiakkaille pidetty koulutus, niin live-, etä- kuin verkkokoulutuskin (ISO 2789 -standardi (SFS-ISO 2789:2015;6.2.11.a). Ennalta valmistelun kriteeri täyttyy, jos koulutusta varten on tehty luentorunko tms. suunnitelma, jota käytetään, eikä sen tarvitse olla jokaista koulutuskertaa varten erikseen tehty. Koulutus voi olla myös tietylle asiakasryhmälle räätälöity.

- **Osanottajamäärä yhteensä**

Jokainen koulutuskerta lasketaan itsenäisenä kirjaston antamana opetuskertana / koulutustilaisuutena. Tällöin samankin kurssin eri koulutuskertojen osallistujamäärä (SFS-ISO 2789:2015;6.2.11.c) lasketaan riippumatta siitä, onko paikalla ollut samoja tai eri henkilöitä.

D. Aukiolot ja tilat

Aukiolotunnit

- **Aukiolotunnit viikon aikana** (AUKIOLOTUNNIT VIIKON AIKANA, s. 99)
- **Palvelutunnit viikon aikana**

Lasketaan yhteen kaikkien kirjastoyksiköiden aukioloajat, jolloin kirjaston henkilökunta antaa asiakaspalvelua kirjastotiloissa ja reaaliaikaisesti verkossa esim. chatissä. Chatbottien toimintaa ei tilastoida palvelutunteihin.

- **Itsepalvelutunnit viikon aikana**

Lasketaan yhteen kaikkien kirjastoyksiköiden ajat, jolloin kirjaston tilat ovat kontrolloidusti avoinna ilman läsnä olevaa henkilökuntaa sekä asiakkaiden on mahdollista käyttää kirjastoa itsepalveluna/omatoimisesti. Pelkkien opiskelutilojen aukioloa ilman kirjaston itsepalvelu/omatoimikäyttöä ei lasketa itsepalvelutunteihin.

Aukiolopäivät

- **Aukiolopäivien määrä vuoden aikana yhteensä** (AUKIOLOPÄIVIEN MÄÄRÄ TILASTOINTIKAUDELLE, s. 100)

Ilmoitetaan yhteenlaskettuna kaikkien kirjastoyksiköiden toteutuneet aukiolopäivät. Myös kirjastotiloissa tapahtuva kontrolloitu itsepalvelu/omatoimikäyttö lasketaan aukioloksi.

Kirjaston tilat

- **Kirjaston käytössä olevat tilat (neliömetreinä yhteensä)**

Neliömetreihin ilmoitetaan kaikki kirjaston käytössä olevat tilat.

Vastaava tilakulu ilmoitetaan kohdassa ”Tilakulut tai laskennalliset tilakulut”.

E. Talous

Toimintakulut (x 1000 €)

- **Toimintakulut yhteensä** (TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ, s. 105)

Kaikki kirjaston toimintaan osoitetut kulut pois lukien tilakulut.

- **Henkilöstökulut** (HENKILÖSTÖKULUT, s. 105)

Tieto otetaan kehysorganisaation tilinpäätöstiedoista, vuosikertomuksesta tai vastaavasta kehysorganisaation tuottamasta tiedonlähteestä.

Kirjastoaineistokulut (x 1000 €)

Kirjastoaineistokuluihin ilmoitetaan kaikki kirjastoaineistokulut, myös verkkoaineiston hankinta- ja lisenssimaksut, käyttöoikeusmaksut sekä jäsenmaksut. Tiedot ilmoitetaan aineistoryhmittäin seuraavasti.

- **Painetut monografiat**, kulut yhteensä (PAINETTU AINEISTO, s. 106)

Sisältää kaikki hankitut monografiat mukaan lukien kurssikirjat.

- **Painetut kausijulkaisut**, kulut yhteensä (PAINETTU AINEISTO, s. 106)

Sisältää kaikki painetussa muodossa hankittuihin kausijulkaisuihin menevät kulut.

- **Elektroninen aineisto**, kulut yhteensä (ELEKTRONINEN AINEISTO, s. 106)

Elektronisen aineiston hankintakulut yhteensä.

Avoim tieteen kulut (x 1000 €)

- **Avoimen tieteen kulut yhteensä**

Lukuun lasketaan kirjoittajamaksut, alustamaksut ja vastaavat avoimen tieteen kulut.

Tilakulut ja laskennalliset kulut (x 1000 €)

- **Tilakulut tai laskennalliset kulut**

Tilakulut ilmoitetaan, jos ne ovat kirjaston budjetissa.

F. Henkilökunta

Kirjaston henkilökunta

- **Henkilöstön määrä vuoden lopussa** (HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ VUODEN LOPUSSA, s. 116)

Tähän lasketaan koko- ja osa-aikaisten määrä yhteensä.

Esim. Henkilöstöä on yhteensä 50, joista kahdeksan on osa-aikaisia ja kaksi työvapaalla. Kirjaston henkilökunnan määrä on 48.

- **Henkilötyövuodet (htv)** (HENKILÖTYÖVUOSI, s. 115)